

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

આવકવેરાના અધિકારી, નવી દિલ્હી

વી.

દિલ્હી ડેવેલપમેન્ટ ઓથોરીટી

નવેમ્બર ૨૯, ૨૦૦૧

[એસ. પી. ભરુયા, મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ, વાય. કે. સભરવાલ અને બ્રિજેશ કુમાર,

ન્યાયમૂર્તિ શ્રીઓ]

આવકવેરાનો કાયદો:

કલમ ૧૯૪-એ – વ્યાજ પર સ્ત્રોત પર આવકવેરાની કપાત – મહેસૂલ કરની માંગણીમાં વધારો – કરદાતાની મહેસૂલ સમક્ષ અપીલ નિષ્ફળ – અપીલ પર, આઈ.ટી.એ.ટી. એ માન્ય રાખ્યું, આકારણી કરાયેલ રકમ વ્યાજના સ્વરૂપમાં ન હતી અને રકમ પરત કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો – કરદાતાએ રિટ પિટિશન દાખલ કરી – રિટ પિટિશનને મંજૂરી આપતા, હાઈકોર્ટે મહેસૂલને કાયદાની કલમ ૨૪૪ (૧-ક) અને કલમ ૨૪૪ (ક) હેઠળની જોગવાઈઓ અનુસાર કરદાતાના

દાવાનો નિકાલ કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો – અપીલ પર, એવું કહી શકાય નહીં કે રિફંડ મેળવનાર ફક્ત એટલા માટે કરદાતા રહેશે નહીં કારણ કે કોઈ કરવેરા કાર્યવાહી થઈ નથી.

કલમ ૨ (૭)–આકારણી કરનાર–અર્થ–આકારણી કરનાર એટલે એવી વ્યક્તિ કે જેના દ્વારા કોઈ કર અથવા અન્ય કોઈ રકમ ચૂકવવાપાત્ર હોય અને તેમાં માનવામાં આવેલ આકારણીદારનો સમાવેશ થાય છે–કલમ ૨૦૧–ગણવામાં આવેલ આકારણી કરનાર.

કલમ ૨૪૦ અને કલમ ૨૪૪–વચ્ચેનો તફાવત–જ્યારે કલમ ૨૪૦ની જોગવાઈ મુજબ, અધિનિયમ હેઠળ અપીલ/કાર્યવાહીમાં પસાર કરાયેલા કોઈપણ આદેશના આધારે કરદાતાને રકમ પરત કરવામાં આવે છે, ત્યારે કલમ ૨૪૪ અધિનિયમ હેઠળ અપીલ અથવા કાર્યવાહીમાં પસાર કરાયેલા આદેશના પરિણામે રિફંડ સાથે સંબંધિત છે–ઉચ્ચ અદાલતે વ્યાજ નક્કી કરવા માટે અધિનિયમની કલમ ૨૪૪ની પેટા–કલમ (૧એ) લાગુ કરવા માટે યોગ્ય જોગવાઈ કરી છે.

આકારણી કરનાર, દિલ્લી વિકાસ સત્તામંડળ, ખરીદદારો સાથેના કરારો અનુસાર નિર્ધારિત સમયની અંદર ખરીદદારોને ફ્લેટનું નિર્માણ અને ફાળવણી કરી શક્યું ન હતું અને આમ, ખરીદદારોને વ્યાજ ચૂકવવા માટે જવાબદાર હતું.

તદનુસાર, તેણે વ્યાજ ચૂકવ્યું હતું પરંતુ સ્રોત પર આવકવેરો કાપવામાં નિષ્ફળ રહ્યું હતું. આવકવેરાના વિભાગે આકારણી વર્ષ ૧૯૮૭-૮૮, ૧૯૮૮-૮૯ અને ૧૯૮૯-૯૦ માટે માંગ કરી હતી. મહેસૂલમાં કરદાતાની અપીલ નિષ્ફળ ગઈ અને તેણે આવકવેરાની અપીલ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલ કરવાનું પસંદ કર્યું. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, જેમાં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે ફાળવણીકારોને જમા કરવામાં આવેલી રકમ કાયદાની કલમ ૨ (૨૮એ) ના અર્થમાં વ્યાજની પ્રકૃતિમાં નથી. મહેસૂલ વિભાગ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આદેશને રદ કરવામાં આવ્યો હતો અને આવકવેરાના વિભાગને નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો કે જો કરદાતા પાસેથી વસૂલાત કરવામાં આવે તો તે રકમ પરત કરવામાં આવે.

ટ્રિબ્યુનલના આદેશના પાલનમાં મહેસૂલ વિભાગે કાયદાની કલમ ૨૪૪ (૧) હેઠળ ગણવામાં આવેલા વ્યાજ સાથે રકમ પરત કરી હતી. ડીડીએ એ હાઈકોર્ટ સમક્ષ રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી, જેમાં વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે વ્યાજ કલમ ૨૪૪ (૧એ) હેઠળની જોગવાઈ અનુસાર વર્ષ ૧૯૮૭-૮૮ માટે અને કલમ ૨૪૪એ હેઠળ વર્ષ ૧૯૮૮-૮૯ અને ૧૯૮૯-૯૦ માટે હોવું જોઈએ. હાઈકોર્ટે રિટ પિટિશનને મંજૂરી આપી હતી. આથી આ અપીલ કરવામાં આવી છે. આ દરમિયાન મહેસૂલ વિભાગે કાયદાની કલમ ૨૪૪ (૧) અનુસાર ગણવામાં આવેલા વ્યાજ સાથે રકમ પરત કરી હતી. તેથી, કોર્ટ સમક્ષનો મુદ્દો એ હતો કે શું વ્યાજ કલમ ૨૪૪ (૧) હેઠળ અથવા કાયદાની કલમ ૨૪૪ (૧એ) અને

રજીએ હેઠળ ચૂકવવાપાત્ર છે.

અપીલકર્તા તરફે એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે કાયદાની કલમ ૨૪૪ (૧) હેઠળ વ્યાજની ગણતરી યોગ્ય રીતે કરવામાં આવી હતી અને કલમ ૨૪૪ની પેટા-કલમ (૧એ) લાગુ થશે નહીં કારણ કે કરવેરાની ચુકવણી આકારણી પરના કોઈપણ આદેશના અનુસરણમાં કરવામાં આવી ન હતી.

અપીલને નકારી કાઢીને કોર્ટે કહ્યું:

૧.૧. તે જરૂરી નથી કે તમામ કિસ્સાઓમાં ચુકવણી કરવામાં આવે તે પહેલાં, હંમેશા આકારણીનો વાસ્તવિક હુકમ હોવો જોઈએ. કરવેરો અગાઉથી પણ ચૂકવવાપાત્ર છે; તે સ્રોત પર પણ કાપવામાં આવે છે. આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૨૪૪ હેઠળ જે મહત્વનું છે તે એ છે કે અપીલમાં પસાર કરાયેલા આદેશ અથવા કાયદા હેઠળની કોઈપણ કાર્યવાહીના આધારે કરદાતાને રકમ પરત કરવામાં આવે છે. (૩૮૭-બી)

૧.૨. એવું ન કહી શકાય કે 'રિફંડી' માત્ર તે જ કારણસર કરદાતા નહીં કહેવાય કારણ કે વાસ્તવમાં કોઈ આકારણીની કાર્યવાહી થઈ ન હતી; કલમ ૨૦૧ સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરે છે કે જો મુખ્ય અધિકારી અથવા સ્રોત પર આવકવેરો કાપવા માટે જવાબદાર કંપની આમ કરવામાં નિષ્ફળ જાય, તો તેને કરવેરાના

સંદર્ભમાં ડિફોલ્ટ કરદાતો માનવામાં આવશે.વધુમાં, કલમ રની પેટા-કલમ (૭) હેઠળ સમાવિષ્ટ આકારણી શબ્દની વ્યાખ્યા મુજબ તે સ્પષ્ટ છે કે 'આકારણી કરનાર' શબ્દમાં વાસ્તવિક આકારણી કરનાર તેમજ માન્ય આકારણી કરનારનો સમાવેશ થાય છે.(૩૮૮-ડી; ઇ;એચ)

૧.૩. ઉચ્ચ અદાલતે યોગ્ય રીતે નિર્દેશ આપ્યો છે કે આકારણી વર્ષ ૧૯૮૮-૮૯ દ્વારા આવરી લેવામાં આવેલા સમયગાળા માટે વ્યાજ નક્કી કરવા માટે કાયદાની કલમ રજી ની પેટા-કલમ (૧ A) લાગુ કરવામાં આવે.તે એટલા માટે પણ છે કે કાયદાની કલમ રજીની પેટા-કલમ (૧એ) હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલ ૩૧.૩.૧૯૭૫ પછી કપાત દ્વારા રકમ ચૂકવવામાં આવી હતી. (૩૮૯-સી-ડી)

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન: સિવિલ અપીલ નંબર ૩૫૪૪ ઓફ ૧૯૯૮.

૧૯૯૫ના સી. ડબલ્યુ. પી. નંબર ૨૯૯૬માં સી. એમ. નંબર ૪૯૯૦/૯૫ માં દિલ્લી હાઈકોર્ટના તારીખ ૩૧.૭.૯૭ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા તરફે સુશ્રી સુષમા સૂરી માટે એમ. એલ. વર્મા, પી. એસ. નરસિંહા, પી. શ્રીધર, બી. વી. બી. દાસ.

પ્રતિવાદી તરફે સુશ્રી સહારિયા એન્ડ કંપની માટે જી. સી. શર્મા, વી. બી. સહારિયા, અનૂપ શર્મા અને આર. કે. રાઘવન.

કોર્ટનો ચુકાદો બ્રિજેશ કુમાર, ન્યાયમૂર્તિ દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.

આ દીવાની અપીલ દિલ્હી હાઈકોર્ટ દ્વારા ૩૧ જુલાઈ, ૧૯૯૭ના રોજ પસાર કરાયેલા ચુકાદા અને આદેશમાંથી ઉદ્ભવે છે, જેમાં અપીલકર્તાને, એટલે કે મહેસૂલને, પ્રતિવાદી દ્વારા પસંદ કરેલા વ્યાજના દાવાનો નિકાલ કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે., ડી. ડી. એ., રિફંડની રકમ પર અને તેની રકમ તેમની તરફેણમાં મુક્ત કરવા માટે.

જે હકીકતો કોઈ વિવાદનો સ્વીકાર કરતી નથી તે એ છે કે દિલ્હી વિકાસ સત્તામંડળે (ટૂંકમાં 'ડીડીએ') તેમના કરારોમાં નિર્ધારિત સમયની અંદર ખરીદદારોને ફ્લેટ બાંધવા અને ફાળવવાનું હતું.આમ કરવામાં નિષ્ફળતા પર, ડી. ડી. એ. ખરીદદારોને વિલંબના સમયગાળા માટે તેમના દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલી રકમ પર વ્યાજ ચૂકવવા માટે જવાબદાર હતું.ડીડીએ ડિફોલ્ટ થયું હતું, જેના પરિણામે તેણે ખરીદદારોને વ્યાજની ચુકવણી કરી હતી.સંબંધિત આઈ. ટી. ઓ. (ટી. ડી. એસ.) એ શોધી કાઢ્યું હતું કે ડી. ડી. એ. આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૧૯૪એ હેઠળ ખરીદદારોને આપવામાં આવેલા વ્યાજની ચુકવણી પર સ્રોત પર આવકવેરો કાપવામાં નિષ્ફળ રહ્યું હતું. તદનુસાર, મૂલ્યાંકન વર્ષ ૧૯૮૭-

૮૮,૧૯૮૮-૮૯ અને ૧૯૮૯-૯૦ માટે માંગ ઉઠાવવામાં આવી હતી.સી. આઈ. ટી. ને કરવામાં આવેલી અપીલ નિષ્ફળ ગઈ હતી અને એવું જાણવા મળ્યું હતું કે આકારણી અધિકારીએ કાયદાની કલમ ૨૦૧ (૧) હેઠળ કર અને કાયદાની કલમ ૨૦૧ની પેટા-કલમ (૧એ) હેઠળ વ્યાજ યોગ્ય રીતે વસૂલ્યું હતું. ડી. ડી. એ. એ આવકવેરાની અપીલ ટ્રિબ્યુનલ (આઈ. ટી. એ. ટી.) સમક્ષ અપીલ કરી હતી.આઈ. ટી. એ. ટી. દ્વારા પસાર કરાયેલા <આઈ. ડી. ૧> ના આદેશ દ્વારા અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, જેમાં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે ફાળવણીકારોના ખાતામાં જમા કરવામાં આવેલી રકમ કાયદાની કલમ ૨ (૨૮એ) ના અર્થમાં વ્યાજની પ્રકૃતિમાં નથી. આવકવેરાના સત્તાવાળાઓ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશોને રદ કરવામાં આવ્યા હતા.વધુમાં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે જો ડી. ડી. એ. પાસેથી રકમ વસૂલ કરવામાં આવે તો તેને તાત્કાલિક પરત કરવામાં આવે.

એવું પણ સ્પષ્ટ થાય છે કે વિભાગે હાઈકોર્ટને સંદર્ભ આપવા માટે આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૨૫૬ (૧) હેઠળ આઈ. ટી. એ. ટી. નો સંપર્ક કર્યો હતો અને <આઈ. ડી. ૧> ના આદેશ દ્વારા આઈ. ટી. એ. ટી. એ પ્રશ્નોનો સંદર્ભ આપ્યો હતો.આ દરમિયાન, અપીલ ટ્રિબ્યુનલના આદેશને સંબંધિત સત્તાવાળાઓ દ્વારા લાગુ કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં કાયદાની કલમ ૨૪૪ (૧) હેઠળ ગણવામાં આવેલા વ્યાજ સાથે રકમ પરત કરવામાં આવી હતી.

ડી. ડી. એ. દ્વારા દિલ્લી હાઈકોર્ટ સમક્ષ રિટ પિટિશન દાખલ કરાઈ હતી, જેમાં ફરિયાદ કરવામાં આવી હતી કે આવકવેરાના વિભાગ દ્વારા ગણવામાં આવેલ વ્યાજ સાચું નથી. ડીડીએ અનુસાર, કાયદાની કલમ ૨૪૪ (૧એ) હેઠળ વ્યાજ વર્ષ ૧૯૮૭-૮૮ માટે અને વર્ષ ૧૯૮૮-૮૯ અને ૧૯૮૯-૯૦ માટે કલમ ૨૪૪એની જોગવાઈઓ હેઠળ ચૂકવવું જોઈએ. આવકવેરાના વિભાગે આ દાવાનો એ આધાર પર વિરોધ કર્યો હતો કે ડી. ડી. એ. ને પરત કરવામાં આવેલી રકમ પર કર લાદવામાં આવ્યો ન હતો કે તેમાં કોઈ એડવાન્સ ટેક્સ કે ડી. ડી. એ. દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલ ટેક્સ સામેલ ન હતો જેથી કલમ ૨૪૪એ લાગુ પડે. ઉચ્ચ અદાલતે આવકવેરાના વિભાગની અરજીને નકારી કાઢી હતી. રિટ પિટિશનને મંજૂરી આપતી વખતે, ઉચ્ચ અદાલતે આવકવેરાના વિભાગને ચુકાદાના ફકરા ૧૨ના પ્રકાશમાં વ્યાજ માટે ડી. ડી. એ. ના દાવાનો નિકાલ કરવા અને વ્યાજની રકમ ડી. ડી. એ. ને મુક્ત કરવા નિર્દેશ આપ્યો હતો. ચુકાદાના ફકરા ૧૨ નીચે ટાંકવામાં આવ્યા છે:

"કલમ ૨૪૪ની પેટા-કલમ (૩) અને કલમ ૨૪૪એની પેટા-કલમ (૪) ની જોગવાઈઓને જોતાં, તે સ્પષ્ટ છે કે મૂલ્યાંકન વર્ષ ૧૯૮૮-૮૯ દ્વારા આવરી લેવામાં આવેલા સમયગાળા માટે અરજદારની વ્યાજની પાત્રતા કલમ ૨૪૪ની પેટા-કલમ (૧એ) ના સંદર્ભ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવશે અને તે પછીના સમયગાળા માટે કલમ ૨૪૪એ હેઠળ નક્કી કરવામાં આવશે.

અગાઉ સૂચવ્યા મુજબ, મહેસૂલ વિભાગે કાયદાની કલમ ૨૪૪ (૧) અનુસાર તેની ગણતરી કરીને વ્યાજ સાથે રકમ પરત કરી હતી. વ્યાજની ગણતરી યોગ્ય રીતે કરવામાં આવી હતી કે કાયદાની કલમ ૨૪૪ (૧એ) અને ૨૪૪એ હેઠળ તેની ચૂકવણી કરવામાં આવી હતી કે કેમ તે જોવાનું રહેશે. આ સંબંધમાં, કલમ ૨૪૪ (૩) નો સંદર્ભ આપી શકાય છે જે નીચે મુજબ છે:

"૨૪૪(૩) આ કલમની જોગવાઈઓ ૧લી એપ્રિલ, ૧૯૮૯ના રોજ શરૂ થતા મૂલ્યાંકન વર્ષ અથવા તેના પછીના કોઈપણ મૂલ્યાંકન વર્ષ માટે કોઈપણ મૂલ્યાંકનના સંદર્ભમાં લાગુ થશે નહીં.

ઉપરોક્ત જોગવાઈના આધારે, અમારી સમક્ષ તે વિવાદિત નથી કે ૧.૪.૧૯૮૯ સુધી, આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૨૪૪ અનુસાર અને તેનાથી આગળના સમયગાળા માટે, આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૨૪૪ A અનુસાર વ્યાજ ચૂકવવાપાત્ર રહેશે. જ્યાં સુધી ૧.૪.૧૯૮૯ પહેલાના સમયગાળાની વાત છે, અપીલકર્તાનો કેસ એ છે કે કાયદાની કલમ ૨૪૪ (૧) હેઠળ વ્યાજની યોગ્ય ગણતરી કરવામાં આવી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કલમ ૨૪૪ની પેટા-કલમ (૧એ) લાગુ થશે નહીં કારણ કે કરવેરાની ચુકવણી કોઈ આદેશ અથવા આકારણીને અનુસરીને કરવામાં આવી ન હતી. અમારા મતે આ દલીલને કોઈ બળ નથી. તે જરૂરી નથી કે તમામ કિસ્સાઓમાં, ચુકવણી કરવામાં આવે તે

પહેલાં, હંમેશા આકારણીનો વાસ્તવિક ક્રમ હોવો જોઈએ.કરવેરા પણ અગાઉથી ચૂકવવાપાત્ર છે.વર્તમાન કેસની જેમ તે સ્રોત પર પણ કાપવામાં આવે છે.કલમ ૨૪૪ ના અવલોકન પર, જે મહત્વપૂર્ણ લાગે છે તે એ છે કે અપીલમાં પસાર કરાયેલા આદેશ અથવા અધિનિયમ હેઠળની કોઈપણ કાર્યવાહીના આધારે કરદાતાને રકમ પરત કરવામાં આવે છે. આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૨૪૦ આ કાયદા હેઠળ અપીલ અથવા કાર્યવાહીમાં પસાર કરાયેલા કોઈપણ આદેશના પરિણામે રિફંડ સાથે સંબંધિત છે. તે નીચે પ્રમાણે વાંચે છે:

૨૪૦.આ અધિનિયમ હેઠળ અપીલ અથવા અન્ય કાર્યવાહીમાં પસાર કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશના પરિણામે, કોઈપણ રકમનું રિફંડ કરદાતાને બાકી હોય, તો આકારણી અધિકારી, આ અધિનિયમમાં અન્યથા જોગવાઈ કરવામાં આવી છે તે સિવાય, તે વતી કોઈ દાવો કર્યા વિના કરદાતાને રકમ પરત કરશે:

પરંતુ જ્યાં, ઉપરોક્ત આદેશ દ્વારા, –

(ક) મૂલ્યાંકનને અલગ રાખવામાં આવે છે અથવા રદ કરવામાં આવે છે
અને નવા મૂલ્યાંકનનો આદેશ કરવામાં આવે છે, રિફંડ, જો
કોઈ હોય તો, આવા નવા મૂલ્યાંકન કર્યા પછી જ બાકી રહેશે;

(બી) આકારણી રદ કરવામાં આવે છે, રિફંડ માત્ર કરદાતા દ્વારા પરત કરવામાં આવેલી કુલ આવક પર વસૂલવામાં આવતા કરવેરા કરતાં વધુ ચૂકવવામાં આવેલા કરની રકમ, જો કોઈ હોય તો, બાકી રહેશે.

આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૨૪૪નો અભ્યાસ કરવો પણ ફાયદાકારક રહેશે. તે આ પ્રમાણે છે:

"૨૪૪(૧) કલમ ૨૪૦ માં ઉલ્લેખિત આદેશના અનુસરણમાં કરદાતાને રિફંડ બાકી હોય અને આકારણી અધિકારી જે મહિનાના અંતથી ત્રણ મહિનાના સમયગાળાની અંદર રિફંડ મંજૂર ન કરે, તો કેન્દ્ર સરકાર કરદાતાને ઉપરોક્ત ત્રણ મહિનાના સમયગાળાની સમાપ્તિ પછીની તારીખથી જે તારીખે રિફંડ આપવામાં આવે છે તે તારીખ સુધી ચૂકવવાપાત્ર રિફંડની રકમ પર વાર્ષિક પંદર ટકા જેટલું સરળ વ્યાજ ચૂકવશે.

(૧-ક) પેટા-કલમ (૧) માં ઉલ્લેખિત સંપૂર્ણ અથવા રિફંડનો કોઈ ભાગ કરદાતાને ૩૧મી માર્ચ, ૧૯૭૫ પછી મૂલ્યાંકન અથવા દંડના કોઈ આદેશને અનુસરીને ચૂકવવામાં આવેલી કોઈપણ રકમના પરિણામે બાકી હોય અને આવી રકમ અથવા તેનો કોઈ ભાગ આ અધિનિયમ હેઠળ

અપીલ અથવા અન્ય કાર્યવાહીમાં જોવા મળે છે, જે તે કરદાતાને આ અધિનિયમ હેઠળ કર અથવા દંડ તરીકે ચૂકવવા માટે જવાબદાર હોય તેવી રકમ કરતાં વધારે હોય, તો કેન્દ્ર સરકાર આવી કરદાતાને પેટા-કલમ (૧) માં નિર્દિષ્ટ દરે સરળ વ્યાજ ચૂકવશે.) જે તારીખે આવી રકમ ચૂકવવામાં આવી હતી તે તારીખથી જે તારીખે રિફંડ આપવામાં આવે છે તે તારીખ સુધી આ રીતે વધુ રકમ હોવાનું જણાયું હોય તેના પર:

એ શરતે કે,

હાથમાં રહેલા કેસમાં, અગાઉ સૂચવ્યા મુજબ, ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલની કાર્યવાહીમાં રકમ પરત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે. આ રકમ કરદાતાને પરત કરવાની હોય છે. એવું ન કહી શકાય કે 'રિફંડી' માત્ર તે જ કારણસર આકારણી કરનાર નહીં હોય કારણ કે વાસ્તવમાં મૂલ્યાંકનની કોઈ કાર્યવાહી થઈ ન હતી. આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૨૦૧ હેઠળની જોગવાઈનો ઉલ્લેખ કરવો યોગ્ય રહેશે, જેમાં સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે જો મુખ્ય અધિકારી અથવા સ્રોત પર આવકવેરો કાપવા માટે જવાબદાર કંપની આમ કરવામાં નિષ્ફળ જાય, તો તેને કરવેરાના સંદર્ભમાં ડિફોલ્ટમાં આકારણી કરનાર ગણવામાં આવશે. પેટા-ઓ હેઠળ સમાવિષ્ટ 'મૂલ્યાંકનકર્તા' શબ્દની વ્યાખ્યા. (૭) કાયદાની કલમ ૨ નીચે મુજબ વાંચે છે:

"કલમ ૨ (૭) 'કરદાતા' એટલે એવી વ્યક્તિ કે જેના દ્વારા આ અધિનિયમ હેઠળ કોઈ કર અથવા અન્ય કોઈ રકમ ચૂકવવાપાત્ર હોય અને તેમાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે:

(ક) દરેક વ્યક્તિ કે જેના સંબંધમાં આ અધિનિયમ હેઠળ તેની આવક અથવા અન્ય કોઈ વ્યક્તિની આવક કે જેના સંબંધમાં તે આકારણીપાત્ર છે, અથવા તેના દ્વારા અથવા આવી અન્ય વ્યક્તિ દ્વારા થયેલ નુકસાન અથવા તેને અથવા આવી અન્ય વ્યક્તિને ચૂકવવાની બાકી રકમની આકારણી માટે કોઈ કાર્યવાહી કરવામાં આવી છે;

(ખ) દરેક વ્યક્તિ કે જેને આ અધિનિયમની કોઈપણ જોગવાઈ હેઠળ કરદાતા માનવામાં આવે છે;

(સી) દરેક વ્યક્તિ કે જેને આ કાયદાની કોઈપણ જોગવાઈ હેઠળ ડિફોલ્ટમાં આકારણી કરનાર માનવામાં આવે છે;

ઉપરોક્ત જોગવાઈઓ પરથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે 'કરદાતા' શબ્દમાં વાસ્તવિક કરદાતાનો તેમજ કાયદાની જોગવાઈઓ હેઠળ ગણવામાં આવેલા કરદાતાનો સમાવેશ થાય છે. તેથી એવી દલીલ કરવી યોગ્ય નથી કે જ્યાં સુધી કોઈ પણ વ્યક્તિને લગતી વાસ્તવિક આકારણીની કાર્યવાહી ન હોય ત્યાં સુધી

તેને આકારણી કરનાર ગણી શકાય નહીં.વર્તમાન કિસ્સામાં, ડી. ડી. એ. ને સ્રોત પર કર કાપવા માટે જવાબદાર માનવામાં આવતું હતું.તેમ કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા.આથી, કલમ ૨૦૧ (૧) અને ૨૦૧ (૧એ) હેઠળ આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં માંગમાં વધારો કરવામાં આવ્યો હતો અને કરની રકમ ચૂકવવામાં આવી હતી.રિફંડનો આદેશ અધિનિયમ હેઠળ અપીલ કાર્યવાહીમાં પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં સેક. કાયદાની કલમ ૨૪૦. 'મૂલ્યાંકનકર્તા' અને 'મૂલ્યાંકન' શબ્દોનો અર્થ દર્શાવવા માટે બારમાં કેટલાક નિર્ણયો ટાંકવામાં આવ્યા હતા અને ઉપર ટાંકવામાં આવેલા કાયદા હેઠળ 'મૂલ્યાંકનકર્તા' શબ્દની સ્પષ્ટ વ્યાખ્યાને ધ્યાનમાં રાખીને મૂલ્યાંકન કાર્યવાહીના વિવિધ તબક્કાઓ સાથે વ્યવહાર કરવાની જરૂર નથી.

ઉચ્ચ અદાલતે આકારણી વર્ષ ૧૯૮૮-૮૯ દ્વારા આવરી લેવામાં આવેલા સમયગાળા માટે વ્યાજ નક્કી કરવા માટે કાયદાની કલમ ૨૪૪ની પેટા-કલમ (૧-ક) લાગુ કરવા માટે અગાઉ ટાંકવામાં આવેલા તેના ચુકાદાના પેરા ૧૨માં યોગ્ય જોગવાઈ કરી છે.તે એટલા માટે પણ છે કે રકમ ૩૧.૩.૧૯૭૫ પછી કપાત દ્વારા ચૂકવવામાં આવી હતી, જે કાયદાની કલમ ૨૪૪ ની પેટા-કલમ (૧-ક) હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવી છે.

ઉપર થયેલી ચર્ચા માટે, અમને અપીલમાં કોઈ બળ મળ્યું નથી.તે મુજબ તેને બરતરફ કરવામાં આવે છે.ખર્ચ માટે કોઈ ઓર્ડર નથી.

અરજી ફગાવી દેવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.